

Pædagogisk læreplan for

Privatinstitutionen Ålsgårde Børnehave 2023/24

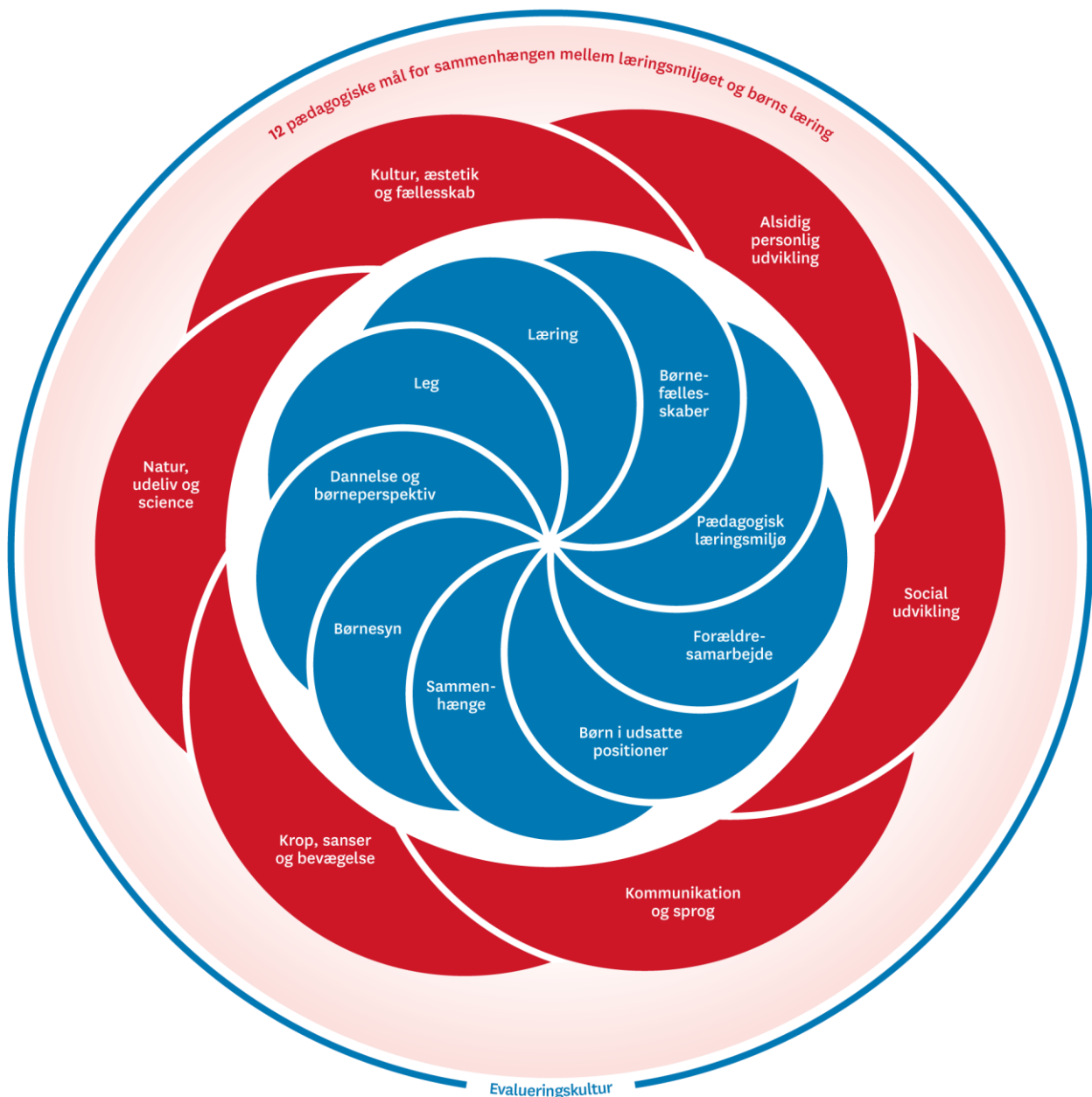

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

ÅLSGÅRDE BØRNEHAVE

Ramme for den styrkede pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.*](#)

Hvem er vi:

Vi er en lille, privat børnehave som har 42 børn samt seks faste voksne. Fire pædagoger á 37 timer/ ugentligt samt to medhjælpere á 37 timer ugentligt. Derudover har vi en fast vikar tilknyttet huset samt en ung-medarbejder, der kommer og leger med børnene en gang om ugen.

Børnehaven ligger tæt på skov og strand, som vi bruger som læringsrum for børnene.

Værdigrundlag:

Ålsgårde børnehaves lille størrelse er et af de bærende fundament for, at vi kan bibeholde og videreudvikle det unikke fællesskab.

Når der er samling, er hele børnehaven samlet. At være fysisk til stede sammen er et visuelt bevis på at være inkluderet i fællesskabet, hvilket igen er en forudsætning for læring.

Alle, både børn og voksne, får ejerskab til aftaler, fortællinger, erfaringer m.m.

Via fordelingen af børnene i huset, skabes de nødvendige mindre fællesskaber ud fra den aktuelle børnegrupperes behov, hvori også børn med særlige behov rummes og inkluderes.

De voksne hjælper børnene med at danne disse fællesskaber, så ingen børn overses i løbet af dagen. Vi "fordeler" børnene to gange om dagen; formiddag og efter frokost afhængig af dagens rytme, dvs. at dette kan ændre sig, hvis en børnegruppe er på tur eller vi f.eks. er på legepladsen hele dagen. Det er i disse grupper det enkelte barn høster sine erfaringer og bliver opmærksom på sine sociale kompetencer.

Sideløbende arbejder vi med opmærksomhedsgrupper (f.eks. med fokus på sproglige kompetencer, socialindlæring eller legegrupper) til tider med tværfaglige kollegaer som sparring.

Husets indretning med de mange små rum skaber mulighed for at danne mange forskellige læringsmiljøer.

Vi har fokus på fortsat at være synlige og nærværende voksne, der igennem anerkendelse og positiv vejledning vil tage medansvar for det enkelte barns unikke udvikling.

De centrale elementer i det pædagogiske grundlag er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv og vi ser ethvert barn som et unikt individ.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Alle børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte og spontane aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.

- **Det pædagogiske læringsmiljø**

Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring. Det pædagogiske læringsmiljø er et miljø, hvor vi, med afsæt i det pædagogiske grundlag, arbejder bevidst og målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Pædagogiske læringsmiljøer i Ålsgårde Børnehave bygger på et samspil mellem strukturelle parametre som fx:

- personalets uddannelse og kompetencer
- børnegruppernes størrelse og sammensætning
- fysiske rammer
- normering
- den æstetiske udformning

og en række proceselementer som fx:

- det empatiske samspil med de andre børn og det pædagogiske personale
- udfordrende dialoger og situationer

- forældresamarbejdet
- hverdagens rytme

Rammesætning, organisering og tilrettelægning

Det er en forudsætning for etableringen af et pædagogisk læringsmiljø, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende har blik for, hvordan praksis rammesættes, organiseres og tilrettelægges.

Personalet skal gøre sig pædagogisk-didaktiske overvejelser omkring et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. Dette tilgodeser vi ved at have blik for børnenes sociale fællesskaber og deres fordeling i de funktionsopdelte rum – og ved aktiviteter / ture tilrettelagt efter børnenes alder, samt at opdele børnene i mindre grupper.

Derved sikrer vi, at **ALLE** børn er en del af et forpligtende fællesskab **HVER DAG** og understøtter de børn, som kan have svært ved selv at byde ind i legen og deltage i sociale fællesskaber.

Dette mener vi øger børnenes trivsel, så de ikke altid er en del af et større fællesskab, men kan finde glæde i at lege og udvikle sig i mindre grupper.

- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring. Når vi byder velkommen til et nyt barn i Ålsgårde Børnehave, byder vi ikke "bare" velkommen til barnet, men til hele barnets familie. Ved at være til rådighed for en lille snak i løbet af dagen, f.eks. når barnets hentes, lærer vi derved hurtigt alle vores familier godt at kende ift. at styrke vores relation til både barn og forældre. Det gode samarbejde skaber sammenhæng i barnets liv på tværs af hjem og børnehave. Det øger både det pædagogiske personales og forældrenes indsigt i barnets liv og skærper opmærksomheden omkring barnets perspektiver.

- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

Derfor har vi fokus på inkluderende fællesskaber og pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter læringen hos **alle** børn – også dem, der har behov for ekstra støtte. Vi arbejder med rammerne omkring barnet, så det barn, som har brug for en anden struktur end andre børn, bliver mødt i dette. Det kan f.eks. være, at overgange / skift mellem leg på stuen til leg på legepladsen er for kaotisk for barnet. Så kan barnet enten være den sidste til at tage tøj på i ro og mag sammen med en voksen, når alt uro i garderoben har lagt sig. Et andet eksempel kan være faste pladser i spisesituationen, så barnet er trykt, når det sætter sig til bords og rytmen er velkendt og genkendelig.

Derfor har vi fokus på inkluderende fællesskaber og pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter læringen hos **alle** børn – også dem, der har behov for ekstra støtte.

Børn i udsatte positioner skal opleve sig som en betydningsfuld del af fællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.

Børnene i Ålsgårde Børnehave skal lære, at alle børn er forskellige, men at alle bidrager lige til fællesskabet og rummes i dette. Børnene skal lære, at vi ikke alle behøver at være ens og det er ok.

Målrettede indsatser

Det kan være en fordel indimellem at give et barn, der befinder sig i en udsat position, plads og rum til at være i en mindre gruppe. Her kan vi i højere grad arbejde målrettet med barnets særlige udfordringer; sociale, motoriske, sproglige osv.

- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

I Ålsgårde Børnehave begynder vi at ”bygge bro” mellem skole og børnehave i september måned året før barnet skal begynde i skole: en gang om ugen har vi ”Filurkælder”, som er en gruppe for de kommende skolebørn. Her arbejder vi – via leg og forskellige emner – på alle de kompetencer man skal have for at kunne begynde i skole.

Forældrene til de kommende skolebørn bliver også inviteret til forældremøde, hvor børnehaveklasselederne deltager. Her præsenterer skolen deres forventninger til de kommende skolebørn og forældrene kan stille spørgsmål til skolen.

Inden skolestart går vi op på den lokale skole to til tre gange for at se, hvad skole er for noget. Vi møder også vores ”gamle” børnehaven venner fra sidste år og hilser på lærerne og pædagogerne. Her kan børnene spørge om alle de ting, som de går og tænker på ifm. skolestart. Det kan være noget så ”simpelt” som, hvor toiletterne ligger henne – og så finder vi ud af det sammen. Vores erfaring er, at ved at besøge skolen inden start i mini-sfo i maj måned, bliver overgangen mellem børnehaven og skolen ikke så drastisk. Vi lægger vores ”Filurkælder”- forløb på skolen et par gange i marts og april måned, så vi bruger skolens rammer til vores projekter.

Som når Anna og Magnus efter to gange på skolen udbryder: nu ved vi godt, hvor biblioteket ligger og hvor man går hen, når man skal have plaster på!

Ledelsen inviteres til møde på skolen i august måned året før skolestart ifm. Årsplanen og brobygningsarbejdet, hvor bl.a. den nuværende 0.klasse inviteres ned i børnehaven, hvor de kommende skolebørn har forberedt spørgsmål til skolebørnene. Vi forventningsafstemmer også med skolens ledelse omkring de kompetencer, som de kommende skolebørn forventes at have, når de begynder i 0-klasse.

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

▪ Børnesyn

Vi møder barnet, der hvor det er og med udgangspunkt i Zone For Nærmeste Udvikling (Lev Vygotskij), hjælpes alle børn ind i et legefællesskab i børnehaven.

Vi arbejder meget på at lære alle børns familier godt at kende, så vi via vores indsigt i barnets familieliv og familiestruktur, kan forbinde os til de oplevelser og følelser som børnene har. Derved danner vi relationer til børnene i børnehaven. Vi spørger ind til barnet og barnets følelser og hjælper barnet med at formulere ønsker og tanker om livet i børnehaven.

Vores pædagogiske børnesyn tager afsæt i børnenes leg, hvor vi møder det enkelte barn samt gruppen af børn og vurderer og tilpasser vores pædagogiske praksis derefter. Vi arbejder meget med at gå i børnenes spor.

Anders: se Trine – jeg har fundet en bille. Hvad er det for en? Trine: kom, vi henter bogen om insekter på stuen, så finder vi ud af det sammen.

▪ Dannelse og børneperspektiv

Vi ser dannelse som barnets selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritet og skaber via vores pædagogiske praksis mulighed for alle tre dele i barnets børnehavehverdag.

Selvbestemmelse handler i høj grad om de personlige kompetencer barnet har, og udvide den livsduelighed og det gå-på-mod det kræver i hverdagen at deltage. Det handler om at kunne sætte grænser for sig selv, kunne mærke sig selv og være opmærksom på andres grænser, ønsker og drømme. Det er evnen til at kunne håndtere modgang og konflikter på en hensigtsmæssig måde. Barnet skal have erfaringer med selvbestemmelse i sin hverdag og erfaringer med, at de omkringværende voksne ansporer til viljen og evnen til at bestemme over sig selv.

Ida (som er med i Nordkysthallen til leg og idræt): jeg synes, at legen er for vild. Jeg holder lige en pause.

Medbestemmelse drejer sig om, at børn skal have indflydelse på deres egen hverdag, leg og læring og retten til at blive set og hørt. De skal få en forståelse for deltagelse i leg og en forståelse for at kunne være med til at udvikle legen.

Malthe og Jonathan leger sammen: Malthe – kom Jonathan, vi henter nogle kasser og bygger et slot. Jonathan: Ja, så kan vi være konger og vogte over hele landet!

Solidaritet er den sociale udvikling, der foregår i fællesskaber, hvor børn kan gøre sig erfaringer med at øve sig i de sociale spilleregler. Gennem relationer til både børn og voksne udvikler børn empati, de gør sig erfaringer med andres grænser og øver sig på en forståelse af andre. De skal opleve at deltage i fællesskaber og opleve at høre til, som er en øvebane for den videre færd i livet.

Skolebørnene er kaldt ind og på vej i skoven. Ida: Trine – vi mangler Waldemar, jeg tror, at han ligger nede ved borgeren. Skal jeg hente ham?

Dannelse er både en individuel og en social proces. Det er i samspillet med andre vi dannes. Barnet må socialiseres til at blive et refleksivt individ, som er i stand til at forholde sig til sig selv og andre. På længere sigt er dannelsesidealet, at individet kan indgå i og forholde sig til et demokratisk samfund. Som et vigtigt led i en dannelsesproces og en demokratisk forståelse, skal børn høres og tages alvorligt.

Børneperspektivet:

Vi har en ambition om, at børnene skal være aktive medskaber af hverdagslivet i børnehaven.

Barnet skal være aktiv deltager i forankring af værdier og viden i sin egen personlighed for at kunne anvende det som rettesnor for at kunne orientere sig og handle i en global verden som et kritisk, hensynsfuldt og demokratisk menneske.

Store ord, men det vi i børnehaven retter fokus mod er, at barnet kan begå sig med sin omverden og blive klar til at komme i skole. Børn skal ses, høres og forstås – og vi skal som pædagoger invitere dem til at åbne op omkring deres tanker og følelser, så vi får en bedre forståelsesramme for deres ageren i vores fælles børnehaveverden. Vi skal som pædagoger stræbe efter at være nærværende og engageret i børnelivet og sikre, at legen og legefællesskabet for gode betingelser for alle børn.

- Leg

Leg er noget som opstår, udvikler og bevæger sig imellem børn, og det er altafgørende for dem at deltage i dette legefællesskab, da det er her, de eksperimenterer, udtrykker sig og skaber mening. Leg læres asymmetrisk og øves symmetrisk, dvs. at børn tilegner sig legekompetencer fra andre som mestrer legen (børn eller voksne) og øver sig i at lege med andre børn som er på samme udviklingsstadiet eller under.

Vi mener, at legen er en social konstruktion, som udspiller sig mellem to eller flere aktører. Legen fordrer fleksibilitet, indlevelsessevne, fantasi, empati og omstillingsparathed blandt deltagerne.

Legen er det livsrum, der både har størst betydning for barnets oplevelser af meningsfuldhed her og nu og for barnets videre udvikling, læring og generelle livsduelighed.

Gennem legen lærer barnet at regulere og afstemme sig i forhold til sine omgivelser. Kompetencer som det skal bringe med sig videre i livet; i første omgang i skolen og dernæst i samfundet som voksenindivid.

Derfor er det vigtigt, at ALLE børn har adgang til legefællesskabet og det læringsrum, som findes heri. Børn som deltager i legen, må følge legens bevægelse og udvikling og afstemme deres leg efter hinanden for at legen skaber mening for deltagerne. Hvis børn ikke magter dette, går legen fra at være en god leg til at være en "dum" leg – og opløses. Dette kan bidrage til at give børn etiske erfaringer og det er betydningsfuldt for børnene at tage del i. Næste gang de leger, bliver de måske bedre til at afstemme deres handlinger ift. hinanden og både bidrage til legens udvikling, men også underlægge sig andres krav og idéer til legen.

Det er vigtigt, at børnene får adgang til det læringsrum, som legen giver idet de herigennem lærer at tilpasse sig andre mennesker og deres handlinger – ligesom det modsatte er tilfældet.

Legen er barnets foretrukne udviklingsdomæne – legen lærer dem at mærke sig selv og at mærke andre. Det lærer børnene at mestre livet og giver dem en robusthed og vedholdenhed.

▪ Læring

Mål for børns brede læring:

Alle børn skal lære at:

- **Kende sit eget selvværd samt anvende egen selv- og medbestemmelse (alsidig personlig udvikling).**
- **Vise empati, rumme overgange og skift, indgå i sociale relationer herunder bidrage til og indgå i forskellige former for lege (social udvikling).**
- **Forstå og interagere på beskeder, der gives både individuelt og kollektivt (kommunikation og sprog).**
- **Bruge sanserne – lugte, føle, smage, høre, se (krop, sanser og bevægelse).**
- **Eksperimentere med naturens indhold, have kendskab til naturfænomener samt tilegne sig før-matematisk forståelse (kultur, æstetik og fællesskab).**

For personalet i Ålsgårde Børnehave er det vigtigt, at alle børn trives, lærer, dannes og udvikler sig, og derfor skaber vi pædagogiske læringsmiljøer hele dagen. I Ålsgårde Børnehave tænker vi læringsmiljøer som alsidige fra kl. 6.30 til kl. 17.00. Med alsidige mener vi, at de rummer en vekslen mellem rutiner og planlagte forløb med styring fra en voksen, samt åbne og fleksible miljøer, hvor det enkelte barn selv vælger sin leg eller aktivitet.

I Ålsgårde Børnehave tager vi udgangspunkt i børnenes engagement og interesser, så børns læreprocesser opleves som meningsfulde for børnene, men laver også aktiviteter, som vi mener, børnene har brug for.

Vi tilstræber at alle børn kan få rige og mangfoldige erfarings- og mestringsoplevelser for at sikre, at alle børn udvikler sig på en måde, der passer til det enkelte barns behov og muligheder. Det er personalets opgave at støtte barnet til at kunne bidrage til egen og andres læring. Vi støtter barnets nysgerrighed og tiltro til egne evner og rammesætter læringsprocesser, der bygger på at børn undersøger, opdager og forstår læringens indhold.

Personalet reflekterer løbende over hvordan de kan skabe et læringsmiljø med muligheder for, at børnene kan gøre sig forskellige erfaringer. Vi veksler mellem planlagte og spontane aktiviteter, ligesom vi bestræber os på, at børnene har ro og tid til leg, som de tager initiativ til, og arbejder med at give det enkelte barn erfaringer i børnefællesskabet.

Personalet skal støtte og værne om børnenes leg, som det centrale i læringsmiljøet

Det åbne læringsmiljø ses primært meste om morgenen fra kl.8-9.30, hvor vi tager imod børnene og om eftermiddagen, hvor vi leger på legepladsen.

Her leger børnene fri leg på stuerne / i vores små rum eller i uderummet, hvor som også er opbygget af små "rum", som indbyder til forskellige aktiviteter og lege.

De voksne fordeler sig, så nogle voksne positionerer sig og understøtter legen/aktiviteten så alle børn får adgang til legefællesskabet.

Vores planlagte forløb/aktiviteter finder primært sted fra kl. 9.30-12.00 i børnehaven. I børnehaven inddeler vi ofte børnene i mindre grupper, så behovet for de forskellige børn og aldersgrupper tilgodeses.

Aktiviteterne planlægges, så de indeholder læreplanstemaerne bredt. Den voksne er afgørende for potentialet for læring i børnehaven.

Pædagogens interaktion med barnet/børnegruppen er afgørende for barnets udbytte af aktiviteten og for kvaliteten i børnefællesskabet. Den pædagogfaglige refleksion over egen praksis, dvs. et kritisk blik på egne handlinger, samspil både verbalt og nonverbalt og positionering er væsentlige faktorer i skabelsen af det gode læringsmiljø.

- **Børnefællesskaber.**

I hverdagen skal der skabes plads til, at barnet både kan vise initiativ og være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum for alle børn, nye relationer, muligheden for at prøve forskellige positioner m.m.

Børnehavens børnefællesskaber skal give mulighed for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur, og at mobning forebygges. Her har **forældrene** et medansvar ved at anerkende alle familier uanset familiernes forudsætninger.

I børnehaven har vi fælles samling med alle børn to gange om dagen. Her fordeler vi børnene i de små legerum og laver aftaler med dem om, hvem de vil lege med.

Jonas: jeg vil gerne lege på Borgen – er der nogle, som vil være med? Vi skal lege riddere og passe på prinsessen!

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Dannelse er både en individuel og en social proces. Det er i samspillet med andre vi dannes. Barnet må socialiseres til at blive et reflektivt individ, som er i stand til at forholde sig til sig selv og andre. Dette sker primært gennem legen og deltagelse i et socialt fællesskab i børnehaven.

Vores **pædagogiske børnesyn** tager afsæt i børnenes leg og vi møder det enkelte barn samt gruppen af børn og vurderer og tilpasser vores pædagogiske praksis derefter. Det kan være, at en gruppe børn har "krudt i rumpetten" mandag formiddag – og de – og resten af huset – vil være bedst tjent med, at de kom på tur til stranden og fik "krudtet af". Så har vi taget udgangspunkt i børnenes behov for at komme ud og bevæge sig – og hensyn til de aktiviteter i huset, som forstyrres af det høje aktivitetsniveau.

Børneperspektiv:

Børn skal ses, høres og forstås – og vi skal som pædagoger invitere dem til at åbne op omkring deres tanker og følelser, så vi får en bedre forståelsesramme for deres ageren i vores børnehaver verden. Vi skal som pædagoger stræbe efter at være nærværende og engageret i børnelivet og sikre, at legen og legefællesskabet for gode betingelser for alle børn.

Dette gør vi ved at lave en fordeling af børnene i huset to gange om dagen, så vi sikrer, at børnene får leget, der hvor de har lyst og at alle er med i et legefællesskab. Vi kan være medvirkende til, at børn danner legerelationer og at hvert barn bliver hørt ift. de ønsker barnet har til leg og legefællesskab.

Læringsmiljø og børnefællesskaber:

Et læringsmiljø består af alle de muligheder for udvikling, trivsel og læring, som vi giver børnene i forbindelse med f.eks. leg, dagligdagens rutiner (f.eks. spisesituationer, garderobesituationer m.v.), børne- og vokseninitierede aktiviteter og alle andre situationer af kortere og længere varighed, som spontant opstår i løbet af dagen.

Ud over den fri leg, som fylder meget i hverdagen, har vi også voksenstyrede aktiviteter, hvor den voksne bestemmer, hvem som skal være med i de aktiviteter. Det kan f.eks. være at mellemgruppen (Billerne) går i Nordkysthallen til leg og idræt en gang om ugen i vinterhalvåret. Her får de øje på, hvem deres jævnaldrende er og får ofte et nyt perspektiv på det at være "Bille" - at man nu er så stor, at man kan komme på tur til hallen. Nye børnefællesskaber opstår ofte i denne kontekst.

Leg:

Kort sagt er legen barnets bedste mulighed for at udvikle sig og lære sammen med andre børn.

Derfor er det vigtigt for os at sikre, at ALLE børn leger. Børn med svage legekompeter skal hjælpes ind i et legefællesskab og lærer at lege. At være uden for legefællesskabet er at få glip af det mest centrale i børnelivet. Børn som leger trives – børn som ikke leger, er i risiko for at miste trivsel. Derfor opsætter vi hver dag rammer og muligheder for leg for alle børn. Leg udvikler børn, men at lege den samme leg dag ud og dag ind, udvikler ikke børn. Det er vores pligt at se, hvordan vi kan hjælpe børnene videre i deres leg og udvikle deres legekompeter. Forældre

kan også hjælpe deres børn ved at lege med dem – og lege mange forskellige lege. Man kan også hjælpe sit barn ved at invitere venner med hjem til leg.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

For at et barn skal kunne udvikle sig, peger forskning på, at det skal foregå i en social kontekst og dermed i et udviklingsstøttende samspil med de andre børn. For at kunne udvikle sig, har børn brug for at lege med andre børn og blive mødt af nærværende voksne. Vi har i Ålsgårde Børnehave tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i vores lille hus med de mange funktionsopdelte rum.

Der rettes et fokus på at skabe mulighed for fleksible læringsmiljøer, dvs. at vi som daginstitution tilbyder læringsmiljøer, der rummer mange forskellige muligheder for deltagelse og udfoldelse. Det gør vi helt konkret ved at danne grupper på tværs af stuerne; aldersopdele børnene og nogle gange kønsopdele børnene i planlagte voksenaktiviteter. Dette medvirker til, at børn med deres individuelle læreforudsætninger kan blive udfordret på forskellige måder og på den måde tilgodese deres kompetencer.

Børnene går på to stuer, men vi har funktionsopdelt huset, så de små rum hver repræsenterer noget forskelligt. Børnene fordeles af de voksne to gange om dagen i rummene – på den måde kan vi støtte og tilgodese legerelationerne børnene i mellem. På denne måde sikre vi også, at ingen børn leger alene hele dagen. Vi arbejder meget med det sociale liv, og vi synes, det er vigtigere at sætte gode lege i gang mellem børnene, end at vi selv deltager i dem.

På samme måde opmuntrer vi til leg på tværs af alder og køn. Der er stor forskel på at være en lille ny 3-årig og en stor 6-årig, men aldersforskellen er vigtig for børnenes udvikling, og lige som i en søskendeflok lærer de ældste at vise omsorg for de små og være nogen, man kan se op til.

Ved at tilbyde fleksibilitet ift. hvem man leger med og hvor man leger, kan vi bedre tilgodese alle børns trivsel gennem hele dagen, idet man ikke er fastlåst i en given stuestruktur med faste børn og personaler gennem hele dagen.

Christoffer (som plejer at trække sig fra det sociale liv med andre børn): Tina - jeg vil gerne lege i puderummet i dag. Tina: i dag skal du ikke lege i puderummet. Du skal med mig de andre drenge op på stuen, vi skal bygge en flyver ud af borde og stole. Så kan I flyve lige hvorhen I vil. Jeg hjælper jer med at bygge flyveren.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Idet huset er lille af størrelse, har forældrene altid mulighed for at få en kort, daglig snak med personalet, når barnet enten afleveres eller hentes, hvis der er brug for dette. Har forældrene brug for en mere uddybende snak, finder vi tid til at holde et møde med dem.

Vi tilbyder også konsultationer for alle børn i løbet af året, hvor vi tager udgangspunkt i barnets hverdag i børnehaven, barnets trivsel, de seks læreplanstemaer og temaet ”Leg”.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Inklusionstanken retter fokus mod, at alle børn inkluderes i et forpligtende fællesskab. Vi tager særlig hånd om de børn, som har særlige behov: børnene inkluderes som udgangspunkt i børnehavens hverdag, frem for at disse børn fjernes fra fællesskabet.

Ålsgårde Børnehaves **vision** er at skabe et trygt og udviklende miljø, der i størst muligt omfang tager hensyn til det enkelte barns individuelle behov.

Det er vores mål, at alle børn oplever sig som en del af gruppen, og at der arbejdes med et inkluderende miljø, hvor alle børn inddrages i fællesaktiviteter.

Vi arbejder målrettet på, at alle børn får en ven i børnehaven, for har man en ven, øger det barnets trivsel.

Vi anvender metoder i leg, hvor alle børn kan inddrages i forskellige fælleslege og aktiviteter på trods af deres forskellige forudsætninger. Det kan f.eks. være, at den voksne leger med børnene i vores lille legekøkken eller på skibet udenfor, hvor den voksne inddrager alle børn, som ønsker at være med, i en fælles leg, som er styret af den voksne.

Det kan også være, at den voksne inddrager en gruppe børn til at hjælpe med at ordne blomster på legepladsen, feje og gøre rent m.v.

Pædagogerne arbejder med rummelighed i børnehaven ved at være bevidste om, at pædagogen er barnets ”advokat” med henblik på at barnet har et godt børneliv. Barnets pædagog sætter sig ind i barnets behov og handler pædagogisk målrettet på denne viden.

I tilrettelæggelsen af læringsmiljøet skal der tages hensyn til børns forskellige forudsætninger.

Mål for rummelighed:

- At børn med sproglige, sociale, miljømæssige eller emotionelle problemer, får deres problematik belyst gennem iagttagelser og observationer.
- At pædagogerne handler målrettet på denne viden.
- At der er åbenhed og tæt samarbejde med forældrene omkring børn med særlige behov.
- At vi efter behov udarbejder en PPV (pædagogisk, psykologisk vurdering af barnet) i samarbejde med konsulenter fra Specialpædagogisk Team i Helsingør Kommune.

- At vi bruger Børn og Ungeforvaltningens psykolog, talepædagog, fysioterapeut og andre faglige samarbejdspartnere.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

De kommende skolebørn går i noget vi kalder for ”Filur-kælderen”: navnet kommer af, at vi bruger vores kælder som undervisningslokale en del af året inden skolestart for de kommende skolebørn – og at de kommende skolebørn kalder Filurerne.

Filurkælderen er vores skoleforberedelse for de kommende skolebørn en gang om ugen – ofte om torsdagen. Her lærer børnene vigtige kompetencer for at kunne begå sig i en skoleklasse og dvs. at vi ikke udelukkende arbejder med tal og bogstaver, men bruger legens element til læring.

Inden vi begynder vores skoleforberedelse med de kommende skolebørn, afholder vi et forældremøde for børnenes forældre. Her deltager to børnehaveklasse-lærere fra Apperupskolen som fortæller om deres forventninger til de kommende skolebørn og stiller op til spørgsmål fra forældrene. Bagefter fortæller pædagogerne nærmere om det kommende forløb for før-skole-børnene.

Vi plejer at begynder forløbet med at være i Shelteren i Edens Have (Hellebæk Kohave), hvor vi arbejder med udematematik og opgaver i naturen under temaet ”Muse-skolen”. Her lærer børnene mængdebegreber, størrelser og tal via leg i skoven. De øver sig også samtidig på at gå på tur – og de voksne har typisk tildelt dem en fast ”skov-makker”, som de skal gå sammen med og arbejde sammen med omkring opgaverne. De skal øve sig i at være i et fast, struktureret forløb tilrettelagt af voksne og at den voksne er en autoritet – dvs. at man gør, som den voksne siger.

Vi har også flere temaer i løbet året – og børnene skal også med på længere ture ud af huset, på museer og besøg forskellige steder. Nogle temaer bestemmes af de voksne, andre af børnene.

Om foråret, hvor børnene skal begynder i skole til august, skal vi på skolebesøg på Apperupskolen med de børn, som skal gå der. Desværre kan vi ikke komme på besøg på alle skoler (vores

børn går typisk på Apperupskolen, Skorpeskolen, Hornbækskole og Lilleskolerne), men opfordrer forældrene til at tage på besøg med deres barn på barnets kommende skole. Vi overleverer børnene til de skoler som ønsker det og alle børn laver en plakat i Filurkælderens, som fortæller noget om dem og deres børnehavetid. Den plakat får de med til skolerne.

Vi har et tæt og godt samarbejde med Apperupskolen og Hellebækskolen (som er distriktsskoler) og stiller altid gerne op, hvis skolerne vil have mere viden om vores børn – selvfølgelig altid med forældretilsagn.

Cecilie: jeg troede, at jeg var bange for at begynde i skole. Men nu har vi været der så mange gange, at det er ligesom, at jeg kender det hele lidt.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Ålsgårde Børnehave har vi bl.a. tradition for, at vi besøger det lokale plejehjem med vores Bille- og Filurgruppe til jul, hvor vi synger julesange for beboerne.

Bille- og Filurbørnene holder også fastelavn på plejehjemmet sammen med beboerne.

Vi bruger også Hellebæk Kirke til at synge julesalmer for børnenes familier op til jul. Vi kommer også i kirken på forskellige andre højtider – bl.a. til høstgudstjeneste om efteråret.

Andreas: til jul skal alle børnene synge i kirken. Min mor og far kommer – og min lillesøster. Måske min morfar og mormor, men de bor på Bornholm... Hmmm... Men min farfar og Jette kommer helt sikkert!

I ”Filurkældereren” benytter vi også rigtig meget af de lokale lokaliteter, når vi laver forskellige projekter; bl.a. Har vi besøgt Hammermøllen i Hellebæk, Anes Hus ved Bøgeholmsøen og den lokale mølle ifm. emnet ”Danmark i gamle dage”.

Vi har også et rigtig godt samarbejde med Hellebækskolens indskoling, som både besøger os og som vi også besøger med de kommende skolebørn.

De lokale, private børnepassere (tidl. dagplejere) har også deres gang i huset. På denne måde laver vi også en overgang for de små dagplejebørn som på et tidspunkt skal begynde i børnehave (brobygningsarbejde).

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø:

Skab rum som virker:

Vi er så heldige, at vores børnehave er indrettet med mange små rum. Nogle rum har bestået i mange år, men oplever vi, at der er "rum som ikke virker" - og at børnene efterspørger en bestemt funktion, så ændre vi rummets indretning. Bl.a. fjernede vi et gammelt computer-spillerum, da vi opdagede, at børnene (primært drengene) havde svært ved at lege med almindeligt legetøj og gerne ville tilbringe det meste af dagen i spillerummet. Da vores oplevelse samtidig var, at tablets og Ipads var rykket ind i næsten alle hjem, blev vi enige om, at den læring, som var forbundet med rummet, var for ensidig for børnene. Den fysiske indretning skal understøtte vores pædagogiske intentioner og mål.

Det æstetiske børnemiljø:

I børnehaven pynter udelukkende børnenes egen kunst og trækker spor langt tilbage i tiden. Dvs. at børn, som har gået i børnehaven for 25 år siden, med lidt held kan finde deres egne billeder på væggen. Vores æstetiske læringsprocesser veksler mellem spontane og planlagte aktiviteter. At skabe et produkt (man selv er glad for) kan være en del af processen. Det kan være drama, musik, fortælling, dans og billedkunst. Nogle processer er meget åbne, mens andre har en stram styring – alt afhængig af målsætningen for forløbet.

Hos os skal børnene opleve at skabe noget med hænderne og kunne bruge deres kreativitet.

De skal få stimuleret deres sanser gennem mangeartede aktiviteter.

De skal opleve, at deres produkter har værdi, når de bliver brugt som udsmykning (se ovenover).

Det psykiske børnemiljø:

At alle børn har en god relation til en eller flere voksne i børnehaven.

At alle børn føler sig set, hørt og forstået.

At alle børn har en ven og er en del af et legefællesskab.

At alle børn får oplevelsen af at være en del af et fællesskab, hvor hele Ålsgårde Børnehave er involveret (f.eks. til fællessamling hver dag).

At børnene på tværs af alder og stuer kan udvikle nye relationer og venskaber.

Freja: jeg ELSKER at gå i børnehave. Jeg ville ønske, at jeg kunne gå i børnehave HVER dag – også i weekenden. Så kunne jeg lege med Ingrid og Sigurd, hver dag!

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

For at kunne udvikle deres personlighed kræver det, at barnet møder en anerkendende, lydhør og medindlevende omverden. Børnene skal opleve en accept af, at de er gode nok og at de er værdsatte for den de nu engang er. Både blandt de voksne i børnehaven og blandt de andre børn. Børnene har brug for en genkendelig og forudsigelig hverdag for at føle sig trygge, men også for en inspirerende hverdag.

Det er vigtigt at støtte børnene i deres egne aktiviteter gennem et anerkendende samvær, hvor barnet skal have mulighed og plads til at opnå erfaring med sociale fællesskaber og derved udvikle evnen til at kunne handle. Børnene sikres indflydelse på deres eget liv, lege og aktiviteter og samtidig skal vi voksne også sikre, at det enkelte barns trivsel, læring, dannelse og udvikling. Dvs. at man som barn i Ålsgårde Børnehave nogle gange skal have et lille kærligt ”puf” til at

rykke sig ind i nærmeste udviklingszone. Forstået på den måde, at hvis man hele tiden vælger den samme aktivitet, fordi dér er man tryk, så går vi voksne ind og vælger for barnet, for at barnets udvikling og læring ikke går i stå.

Målet er:

At børnene møder en anerkendende pædagogik

At børnene oplever sig som værdifuldt, opnår gode venskaber og kan lege i gruppesammenhæng. Dette medfører indlevelsessevne og empati, **men lærer også barnet at afstemme sig i forhold til sin omverden** og opnår livsduelighed, som barnet skal tage med sig ind i skoleverdenen.

At barnet er naturligt nysgerrigt.

At vi skaber et miljø, hvori barnet kan lægge grunden til gode venskaber og at venskaber respekteres som værdifulde.

At børnene opbygger identitetsfølelse, selvtillid og selvværd.

At børnene får selvbestemmelse, medbestemmelse og forståelse for demokratisk og solidaritet.

Det gør vi ved følgende metode/aktiviteter

- Børn skal finde anerkendelse og ros, for derved at styrke barnets selvtillid.
- Børn skal have mulighed for tæt relation til pædagogerne. Vi gør meget ud af at byde børn og forældre velkomne om morgenen og har altid tid til at vinke med børnene og sidde en stund, hvis der er brug for det. Man kan altid sidde på skødet af en voksen, hvis man har brug for tryk.
- Børn skal have mulighed for at udfolde sin fantasi og kreativitet i leg, projekter og opgaveløsning.
- At pædagogerne følger barnets nysgerrighed.
- At det enkelte barn oplever at have indflydelse på eget børnehaveliv.
- At børnene lærer at styre sine impulser i en konflikt.
- At børnene lærer at tilsidesætte sine egne behov.
- Børns følelser skal respekteres og anerkendes.
- Pædagogerne agerer som gode rollemodeller for børnene.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets sociale kompetencer udvikler sig i fællesskaber og gennem relation til andre børn og voksne.

Barnets sociale relationer er en forudsætning for barnets trivsel og udvikling. Anerkendelse af barnet er en forudsætning for at barnet kan hvile i sig selv, skabe, fastholde og videreudvikle venskaber.

Barnet har brug for gode pædagogiske rammer for socialsamvær, lære om hensyn til hinanden for at udvikle empatiske evner, som er en forudsætning for et godt venskab.

Barnet har brug for, at de voksne omkring det er tydelige rollemodeller, der har kompetence og værdier – og at man altid kan komme til de voksne, når man har brug for hjælp.

Målet er

1. At det enkelte barn skal indgå i et ligeværdigt, socialt fællesskab.
 - At børn skal lære de sociale spilleregler og udvikle empati for hinanden, som er nødvendigt for at være i samspil med andre mennesker og kunne begå sig i det sociale rum.
 - At børn oplever venskaber. Børn motiveres og støttes til legegrupper og gode venskaber.
 - At barnet udvikler empatiske evner.
 - At børnene kan hjælpe hinanden.
 - At pædagogerne er gode rollemodeller for barnet/børnene. Og at de voksne er tydelige overfor barnet.
 - At pædagogerne i ord og handling viser at de anerkender barnet.

- Børnene skal lære at tage hensyn til andre børn og respektere deres personlige valg.
-

Det gør vi ved følgende metode/aktiviteter:

At pædagogerne er rollemodeller for god social omgang med hinanden.

At pædagogerne laver aktiviteter, hvor legen er med til at udvikle barnets samarbejdsevne – dette starter allerede til "Krummegymnastik" for de 3-årige. Vi bygger videre på dette til "leg og idræt" i Nordkysthallen for de 4 / 5-årige og igen til de kommende skolebørn i det vi kalder "Firlurkælder" (som er skoleforberedende aktiviteter).

At barnet lærer at vente på tur.

At barnet lærer at stå frem og være i centrum.

At pædagogerne hjælper barnet med at sætte ord på handling.

Pædagogerne opfordrer børnene til at lytte og hjælpe hinanden for derved at udvikle empati.

Julius: Tine – det er så kedeligt at vente på tur! Det er som om, at tiden går i stå...

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets sprog udvikles ved at barnet anvender det i forskellige kontekster.

Barnets mange sprog, som f.eks. talesprog, billedsprog og kropssprog bruger barnet til at udtrykke egne tanker og følelser. Udvikling af barnets sprog foregår i relation og kommunikation barn til barn – barn til voksen. Sproget er en vigtig byggesten for hele barnets udvikling og en forudsætning for at lære. Barnet skal lære at bruge sproget til at give udtryk for egne meninger, forhandlinger og til at argumenterer. Barnet skal opleve, at sprogforståelse giver det mange muligheder.

Mangel på ord er et stort problem for mange børn. Børn har brug for at kunne sætte deres egne ord på det, de oplever, tænker og føler for at være en del af legen og samværet.

Målet er:

At der arbejdes med sproglig udvikling på et højt fagligt niveau, herunder at benytte os af Læseleg som er et konkret pædagogisk redskab, der gør det let at arbejde med dialogisk læsning – og dermed styrke børns sprog og evne til at indgå i fællesskaber. I dialogisk oplæsning tvinges børn til at reflektere over bogens handling og aktivt deltage i oplæsning via sproget.

At børnenes sproglige kompetencer støttes ved at børnene opmuntres til at bruge sproget på mange måder, f.eks. til kommunikation og leg med sproget.

At børnene vil udvikle sig hen imod en sproglig kompetence, så børnene bliver bevidste om sproget, at de både hører hvad der siges, og hvordan det siges.

At børnene gøres opmærksom på at det at bande ikke er hensigtsmæssig, samt at de taler pænt til hinanden.

At stuerne om formiddagen, når børnene holder frugttime, kan arbejde med sprogstimulation og højtlesning.

At vi samles hele institutionen og synger flere gange om ugen – i november og december måned hver formiddag, når vi øver samlerne til vores kirkekoncert.

At de voksne italesætter handlinger og omverden for børnene og på denne måde udvider børnenes ordforråd.

Det gør vi ved følgende metode/aktiviteter:

1. Børnene kommunikerer og indgår i samtale med andre børn og pædagogerne.
2. Pædagogerne skal skabe et miljø der motiverer barnet, så det får erfaring med at give udtryk for sin mening, argumentationer, nuancere og træffe egne valg.
1. At pædagogerne benævner det de gør og det, som barnet gør alt efter barnets sproglige kunnen, sætter ord på handling, benævne begreber og gennem leg at motivere barnet til sproglig udvikling.
2. At der i samarbejde med kommunens talepædagog etableres en sproggruppe i børnehaven for max. Fire børn som kunne have godt af ekstra sprogstimulation. Dette udføres i praksis af den sprogansvarlige – eller af en pædagog.
3. Børnene arbejder med sange og sanglege, hører historier (oplæsning og frit fortalt) i både planlagte og i spontane situationer.
4. Børnene får læst højt eller fortalt historier. De største børn får læst fortsatte historier i "Filurkælderens" som f.eks. historier om Vitello, Emil fra Lønneberg m.v.
5. Vi har et tæt samarbejde med kommunens talepædagog omkring de børn, som har sproglige vanskeligheder.
6. Børnene sprogtæstes inden de er 3,4 måneder og igen inden skolestart – et samarbejde mellem børnehaven og forældrene.
7. Alle børn gennemgår et struktureret forløb med dialogisk oplæsning sammen med vores sprogansvarlige.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Der arbejdes med at stimulere børnenes motorik og sansemotoriske udvikling. Pædagogerne skal inspirere dem til bevægelse gennem såvel strukturerede som ustrukturerede aktiviteter.

Dette ud fra den tanke at det er essentielt for børnenes generelle udvikling, at de er i besiddelse af en god motorik, samt at de er glade for at bevæge sig.

Dette er med til at understøtte børnenes personlige og sociale kompetence, som er vigtige for deres trivsel. Motorikken er ligeledes vigtigt i forhold til at kunne danne relationer – kan du motorisk følge med dine legekammerater i legen?

I forhold til bevægelsesplanlægning tages der højde for højde for børnenes læreforudsætninger, samt hvilket indhold, der skal være der, hvor der arbejdes med bevægelse.

Det er vigtigt for børnene, at de opnår et fleksibelt læringsmiljø, hvor de kan agere på flere måder, samt et fleksibelt læringsmiljø der skaber plads til børn med særlige behov.

Målet er:

At barnet får mulighed for udvikling af sine kropslige kompetencer, finmotorik og grov-motorik. At der arbejdes med sansemotorik.

At barnet opnår kompetencer, der gør det muligt at deltage i sociale kontekster.

At barnet opnår selvregistrering, ”hvad kan min krop” – ”hvad gør jeg.”

At barnet skal have mulighed for at deltage i et udviklingsstøttende samspil med pædagogerne.

At det pædagogiske personale skaber plads til fleksible læringsmiljøer.

At det pædagogiske personale motiverer barnet til udfoldelse og selv er aktivt deltagende.

At det pædagogiske personale arbejder ud fra et barneperspektiv.

At barnet møder anerkendelse for deres motoriske kunnen.

Det gør vi ved følgende metode / aktiviteter.

1. Der arbejdes med bevægelse i kælderen (Krummegymnastik – for de 3 -årige børn), i Nordkysthallen (for de andre børnegrupper), på legepladsen og i naturen.
2. Opfordre og motivere barnet til bevægelse.
3. Lave strukturerede aktiviteter i hallen, der er med til at stimulere børnenes sanseintegration, herunder stimulation af deres forskellige sanser. – F.eks. øje-hånd koordination, gyngende, eller snurre rundt som sætter gang i den vestibulære sans.
4. Give barnet mulighed for finmotoriske udfordringer, ved f.eks. at klippe, lave perler, puslespil, selv tage tøj på, male, tegne m.m.
5. Vi leger sanglege med motoriske øvelser, f.eks. "Alle mine kyllinger kom hjem", "Jeg gik mig over Sø og Land" og "Her kommer vi".
At der støttes op omkring barnets egne initiativer og anerkende deres formåen.
6. Skovens rammer bliver anvendt til at udfordre børnene kropsligt, klatre, løbe, hoppe mm. Samt at gå på stranden og klatre på de store sten og gå på sand / sten med og uden sko på.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnene skal opleve glæden ved at være og lære i naturen, hvilket skal bruges som et kundskabsområde. Børnene skal opleve naturen som et rum til at udforske verden. Naturoplevelserne giver børnene en følelsesmæssig, kropslige og kognitiv udvikling. Børnene oplever naturen med alle sanser, og pædagogerne skal vise børnene vejen til spændende oplevelser i naturen. Børnenes egne projekter i naturen skal respekteres og børnenes naturlige fordybelse i projekterne underbygges af pædagogerne.

Målet er:

At lære børnene om naturen ved at tage udgangspunkt i børnenes egne projekter, hvor deres fantasi og kreativitet er i højsædet.

At barnet skal opleve de fire årstider gennem eksperimenter med ex vind, vejr, vand, farver, planter.

At udforske naturen, eksperimenterer med naturfænomener.

At barnet lærer respekt for vores natur, f.eks. ikke at knække små grene af træerne, samt at samle affald i naturen (vi deltager fast i den årlige affaldsindsamling).

At børnene tager materialer fra naturen med hjem og underbygger de forskellige naturfænomener med opklaring og snak om, hvad man kan finde i naturen.

At børnene lærer om naturen på mange måder f.eks. dyr (vi har kaniner og høns i børnehaven), menneskekroppen, planter mm.

At børnene får oplevelser på skovture og legepladsen til eksperimenterende leg og viden om naturfænomener.

At børnene profilerer sig af nysgerrige pædagoger, der viser interessante emner eller understøtter børnenes egne emner op.

At vi ser på døde dyr og taler om, hvad de hedder og hvor de lever. Vi har døde dyr på disken i børnehaven; både de voksne og børnene tager dyrene med, hvis vi finder nogle på vores vej. Døden er en del af livet.

At vi hvert år udklækker egne kyllinger via et rugeanlæg, som står på disken i køkkenet. Herved får børnene en konkret oplevelse af, hvad der sker fra æg til høne.

I 2021 prøvede vi igen at udklække kyllinger i børnehaven, men der kom ikke noget ud af det. Albert: jeg tror, at æggene kogte for meget inde i maskinen og så kunne kyllingerne ikke komme ud...

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnenes glæde ved kunst og kultur skal stimuleres. Pædagogerne skal formidle kultur til børnene i deres hverdag, dvs. at pædagogerne skal være kulturformidler/kulturbærer. De kan være

kulturelle værdier, der omhandler husets og omverdenens traditioner såsom jul, påske, fastelavn, fødselsdage, eller projekter hvor børnene får viden om andre kulturer, teater, kunst m.m.

Børnene oplever kultur i såvel deres egne projekter, som i temaer der i en periode sættes fokus på læring om kultur, f.eks. den årlige Kirkekoncert til jul, hvor vi øver nye salmer og synger i kirken for børnenes familier, teateraktiviteter, billedkunst m.v.

Målet er:

Børnene skal have mulighed for at afprøve sig selv i et bredt spekter af kulturelle udtryksformer. Der skal skabes et udviklingsrum for børnene, der lægger op til mange forskelligartede projekter i leg og planlagte aktiviteter.

Børnene motiveres til forskellige udtryksformer som f.eks. drama og dans.

Udflugter til kirken, teater og museer – de kommende skolebørn er altid en tur til kunstmuseet Louisiana, hvor vi bestiller et kunstforløb med en kunstformidler.

Vi inviterer også teater ind i børnehaven, bl.a. Hatteteater, hvor de børn, som har lyst og mod på det, aktivt deltager i teaterstykket.

Børnene får viden om kulturelle udtryksformer ved at bruge sig selv som aktør i forskellige kontekster.

At børn oplever glæde ved at udfolde sig i forskellige danse, drama, sang og leg.

At børnene motiveres til at afprøve og udvikle mange forskellige udtryksformer.

At børnene får kendskab til forskellige traditioner.

Evalueringskultur

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Lederen er ansvarlig for den løbende dokumentation og evalueringen af den pædagogiske læreplan. Den indsamlede data skal underbygge og kvalificere den pædagogiske og faglige refleksion som evalueringen skal bygges på.

Det er lederens opgave at være facilitator for en refleksionskultur i institutionen. Sammen med personalet skal lederen sikre, at **alle** børn er en del af et legefællesskab og sammen få et fælles sprog og få skabt læringsrum for **alle** børn. Det er vigtigt, at det pædagogiske personale er medskabere af en reflektorisk praksis og en refleksionskultur, som er udviklende for os selv og for børnene. Vi skal tage udgangspunkt i de ressourcer barnet har og udviser, og gennem praksisfortællinger (som vi hos os kalder fokuserede fortællinger) får vi et øget fokus på den pædagogiske faglighed. Vi skal gå fra, at barnet er problembærer til at det er de ydre rammer og stukture omkring barnet, som skal ændres. Den indsamlede dokumentation skal være meningsgivende for personalet. Vi finder det vigtigt at tage udgangspunkt i den praksis som eksisterer og så vi alle bliver medejere på processen. Vi skal samarbejde om at etablere en systematisk evalueringskultur i institutionen som er funderet i det pædagogiske læringsmiljø, en kultur som understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vigtigst af alt at skabe tid og fagligt læringsrum til refleksion for det pædagogiske personale, som i sidste ende giver værdi for udvikling af den pædagogiske praksis. Dette sker på vores månedlige personalemøde og på vores pædagogiske dag.

Vi arbejder med den indsamlede data og på baggrund af denne, laver vi en pædagogisk vurdering ift. om den pædagogiske praksis vi evaluerer på, skal justeres og på hvilken måde. Når vi er enige om, hvordan vi arbejder fremadrettet, indsamler vi data på ny praksis, som vi så evaluerer på, på vores kommende personalemøde – eller på et andet tidspunkt afhængigt af den givne tidshorisont.

Evaluering af børnenes udvikling og de pædagogiske aktiviteter sker ved at vi bruger fokuserede fortællinger fra hverdagen, Bruger Den Fælles Analysemodel som indeholder børnelinealen (se model), Tras (TRAS står for Tidlig Registrering Af Sprogudvikling. TRAS er et pædagogisk redskab, som giver pædagoger mulighed for over en periode at følge barnets sproglige udvikling mellem 2 til 5 år) og Alle Med (Alle Med følger det enkelte barn i et letlæst, cirkelformet skema fra 1-6 år), hvor de sidste giver et visuelt overblik over barnets udfordring, som er nemt at forstå for mange forældre.

Indsamlet data (fokuserede fortælling) bruges som udgangspunkt for, hvordan vi skal arbejde fremadrettet. Disse data giver os indblik i, hvordan hverdagen går og om der er ting, som skal ændres og om der er ting som vi skal fortsætte med. Vi kigger tilbage på de ting, som vi har evalueret på gennem året og laver en fælles, faglig vurdering med udgangspunkt i vores pædagogiske læreplan omkring evt. ændringer og tiltag.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Den pædagogiske læreplan evalueres en gang om året på vores pædagogiske dag. Her inddrager vi vigtige elementer fra vores evalueringskultur, som kan være med til at ændre fokus det kommende år.

Maria Bering Blomsterberg skal på endags kursus i Evalueringskultur d.10. maj 2023.

